

BILAG til Nødplan for det danske gastransmissionssystem 2016

1.	Baggrund	3
2.	Forordningens krav til nødplanens indhold	3
2.1	Indhold af nødplanen	3
3.	Nødplanens indhold	4
4.	Beredskabet for naturgassektoren i Danmark.....	4
4.1	Samarbejde internt i sektoren	5
4.1.1	Operativt samarbejde	5
4.1.2	Samarbejde med myndigheder.....	5
5.	Håndtering af krisesituationer	5
5.1	Håndtering af forsyningskriser.....	5
5.2	Håndtering af kriser i øvrigt på gassystemet	6
6.	Informationsflow i beredskabssituationer	6
6.1	Indberetningsflow ved landsdækkende hændelser	6
6.1.1	Frekvens for indsamling af informationer	6
6.1.2	Anvendelse af informationerne	6
6.2	Information til eksterne parter	7
7.	Den danske markedsmodel og aktørernes roller	7
7.1	Markedsmodellen.....	7
7.2	Roller på det danske gasmarked	9
8.	Forsyningssikkerhedsmodellen	9
8.1	Forsyningssikkerhedsmodellen overordnet	9
8.1.1	Forsyningssikkerhedsmodellen	9
8.1.2	De tre kriseniveauer og tilknyttede foranstaltninger	9
8.1.3	Værktøjer i forsyningssikkerhedsmodellen	10
8.1.4	Forventninger til bidraget fra foranstaltningerne og håndtering af ekstraordinære situationer	11
8.2	Nærmere om de konkrete værktøjer i forsyningssikkerhedsmodellen	12
8.2.1	Buffer	12
8.2.2	Fordelingen af udtræk og injektion mellem gaslagrene	12
8.2.3	Systemoperatørlager	12
8.2.4	Afbrydelig kapacitet i exit- og entry-punkterne.....	13

3. december 2016
 JBJ/CMJ/HOG/JSA

Energinet.dk
 Pederstrupvej 76
 2750 Ballerup

notat

8.2.5	Reduceret kapacitet	13
8.2.6	Balancegas	13
8.2.7	Øget ubalancebetaling	14
8.2.8	Kommercielt afbrydelige forbrugere	14
8.2.9	Nødlager og nødudtræk	14
8.2.10	Fyldningskrav	14
8.2.11	Syd-Arne sørøret	15
8.2.12	Forsyning af de ikke-beskyttede kunder	15
8.3	Transit	15
8.3.1	Leverancer til Sverige	16
8.4	National gasforsyningskrise.....	17
8.4.1	Foranstaltninger ved betydelig afbrydelse af forsyningen	17
8.4.2	Foranstaltninger ved usædvanlig gasefterspørgsel	17
8.5	EU eller regional krise	18
8.5.1	Foranstaltninger ved betydelig afbrydelse af forsyningen og usædvanlig stor gasefterspørgsel	18
9.	Tekniske begrænsninger.....	18
9.1	Afbrydelighed i normalsituationer	18
9.1.1	Afbrydelighed i normalsituationer generelt.....	18
9.1.2	Specifik problemstilling med leverancer	19
9.2	Svigt af leverancer og forsyning i "Alert"	19
9.2.1	Generelt om leverancer i Alert.....	19
9.2.2	Leverancer til Sverige i Alert	20
9.3	Svigt af leverancer og forsyning i Emergency	20
9.4	Detaljerede procedurer og foranstaltninger, som skal følges for hvert kriseniveau	20
10.	Referencer	21

1. Baggrund

Denne nødplan fastlægger de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre gasforsyningssikkerheden på det danske gasmarked.

Den danske gasforsyningssikkerhedsmodel opererer i forlængelse af art. 10, stk. 3 i Europa Parlamentets og Rådets forordning nr. 994/2010 af 20. oktober 2010 om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden (herefter benævnt "Forordningen") med tre kriseniveauer: Early warning, (varseling), Alert (alarmering) og Emergency (nødsituation).

I henhold til Forordningens art. 4 skal hvert enkelt medlemsstats kompetente myndighed opstille:

- en forebyggende handlingsplan med foranstaltninger, som er nødvendige for at afbøde de konstaterede risici i overensstemmelse med den risikovurdering, der er foretaget i henhold til art. 9, og
- en nødplan med foranstaltninger, som skal træffes for at eliminere eller afbøde konsekvenserne af en afbrydelse af gasforsyningen i overensstemmelse med art. 10.

Den kompetente myndighed i Danmark er Energistyrelsen, jf. Forordningens art. 3, stk. 2.

Energistyrelsen er udpeget som kompetent myndighed i henhold til forordningen. I henhold til naturgasforsyningslovens § 12, stk. 1, nr. 3 og bekendtgørelse nr. 962 af 27. september 2012 om varetagelse af naturgasforsyningssikkerheden er Energinet.dk som transmissionsoperatør pålagt at varetage naturgasforsyningssikkerheden. Som led heri har Energinet.dk udarbejdet nærværende bilag til nødplan.

Nærværende udgave ajourfører bilag til nødplanen af 4. november 2014 og er gældende pr. 1. oktober 2016. Ændringen skyldes krav om ajourføring hvert andet år, jf. Forordningens art. 5, stk. 4.

2. Forordningens krav til nødplanens indhold

2.1 Indhold af nødplanen

I henhold til Forordningens artikel 10 skal der i nødplanen bl.a.:

1. defineres roller og ansvarsområder for:
 - a. naturgasvirksomheder og industrielle gaskunder
 - b. de kompetente myndigheder og de øvrige organer, der er tildelt opgaver
 - c. en kriseleder eller et krisehold
2. fremgå detaljerede procedurer og foranstaltninger, som skal følges for hvert kriseniveau, herunder ordninger for informationsstrømme
3. fastslås bidraget fra de markedsbaserede foranstaltninger, med henblik på at tackle situationen i Alert og afbøde konsekvenserne i Emergency
4. fastslås bidraget fra andre foranstaltninger end markedsbaserede foranstaltninger

5. beskrives de mekanismer, der benyttes til at samarbejde med andre medlemsstater for hvert kriseniveau
6. udspecificeres rapporteringsforpligtelser, som pålægges naturgasvirksomheder på Alert- og Emergency-niveauerne
7. opstilles en liste over forud fastsatte foranstaltninger med sigte på at stille gas til rådighed i tilfælde af Emergency, herunder kommercielle aftaler mellem de parter, som deltager i sådanne foranstaltninger og kompensationsmekanismerne for naturgasvirksomheder
8. foranstaltninger på tværs af landegrænser mellem medlemsstater og/eller naturgasvirksomheder.

Ved opstillingen og gennemførelsen af nødplanen på nationalt, EU eller regionalt niveau behandler og fastsætter denne plan tekniske begrænsninger, der indvirker på nettets drift, herunder de tekniske og sikkerhedsmæssige årsager, som kan føre til begrænsning af strømmene i tilfælde af Emergency. I en konkret forsyningskrise følges de forud fastsatte foranstaltninger som defineret i nødplanen. I ekstraordinære tilfælde kan den kompetente myndighed dog træffe foranstaltninger, der afviger fra planen, jf. Forordningens artikel 10, stk. 6.

3. Nødplanens indhold

Den danske nødplan består af:

A.	En beskrivelse af, hvordan beredskabssituationer, herunder gassektorspecifikke hændelser, overordnet set håndteres i den danske gassektor, og ved større hændelser som en del af det nationale beredskab. Beskrivelsen indeholder en definition af hvilke roller og ansvarsområder, naturgasvirksomheder og myndigheder har i tilfælde af beredskabssituationer, der medfører afbrydelse eller trussel om afbrydelse af gasforsyningen.	<i>Hoveddokument og bilag</i>
B.	En beskrivelse af de foranstaltninger, som kan tages i anvendelse i de tre kriseniveauer.	<i>Bilag</i>
C.	En beskrivelse af det danske gasmarked og de foranstaltninger, der i henhold til Forordningens artikel 10 anvendes i en krisesituation på nationalt niveau i tilfælde af en betydelig afbrydelse af forsyningen eller en usædvanlig høj gasefterspørgsel.	<i>Bilag</i>
D.	En beskrivelse af det danske gasmarked og de principper, der i henhold til Forordningens artikel 11 anvendes i en krisesituation på EU eller regionalt niveau i tilfælde af en betydelig afbrydelse af forsyningen eller en usædvanlig høj gasefterspørgsel.	<i>Hoveddokument og bilag</i>

4. Beredskabet for naturgassektoren i Danmark

Beskrivelsen af roller og ansvarsområder findes i Energistyrelsens hoveddokument.

Nedenfor suppleres med en beskrivelse af det operative samarbejde.

4.1 Samarbejde internt i sektoren

Samarbejdet internt i gassektoren foregår via Danske Naturgasselskabers Beredskabsudvalg (DNB) og direkte kontakt mellem Energinet.dk og de beredskabskoordinatorer, som de bevillingshavende virksomheder har udpeget. Dette samarbejde har ikke operationelle opgaver.

4.1.1 Operativt samarbejde

Under beredskabshændelser foregår samarbejdet i sektoren primært via Energinet.dk's KontrolCenter Gas (KCG) og de udpegede operationelle kontakter.

Energinet.dk orienterer i øvrigt beredskabskoordinatorerne via e-mail og beredskabssitet, hvis det er hensigtsmæssigt, ligesom de beredskabsansvarlige kan kontakte hinanden for erfaringsudveksling.

Energinet.dk's KontrolCenter Gas videregiver desuden de varsler, de modtager om beredskabssituationer.

Dette kan f.eks. ske i forbindelse med varsler:

- fra Politiet om etablering af lokale beredskabsstabe
- fra GovCERT om IT-trusler
- fra PET (Politiets Efterretningstjeneste) om trusselsniveauer

Hvis en virksomhed modtager varsler om beredskabssituationer, som ikke kommer fra Energinet.dk, skal virksomheden orientere Energinet.dk's KontrolCenter Gas herom. Herefter bringer Energinet.dk's kontrolcenter varslet videre i henhold til ovenstående.

4.1.2 Samarbejde med myndigheder

De bevillingshavende virksomheder varetager samarbejdet med de lokale myndigheder (politi, brandvæsen m.m.) under krisen.

Energinet.dk varetager på sektorens vegne samarbejdet med centrale myndigheder:

- Politiet i form af de lokale beredskabsstabe
- Energistyrelsen
- Rigspolitiet
- Politiets Efterretningstjeneste

Samarbejdet i sektoren er nærmere beskrevet i Energistyrelsens notat "Beredskabsarbejdet i naturgassektoren og i energisektoren i øvrigt".

5. Håndtering af krisesituationer

5.1 Håndtering af forsyningskriser

En forsyningskrise i det danske gassystem vil blive håndteret med anvendelse af de foranstaltninger og instrukser, der beskrives i afsnit 8 om forsyningsikkerhedsmodellen. Derudover må det forventes, at en større forsyningskrise, som i væsentligt omfang påvirker samfundet, vil forudsætte koordinering på tværs af sektorerne.

5.2 Håndtering af kriser i øvrigt på gassystemet

Gasudslip, gasbrande, havarier på ledninger m.m. håndteres af den eller de berørte virksomheder. Opstrøms- og nedstrømsvirksomheder, der påvirkes af krisen, informeres hurtigst muligt i henhold til kapitel 6.

Såfremt den berørte virksomhed har behov derfor, bistår de øvrige virksomheder med materialer, mandskab mv. med henblik på hurtigst mulig normalisering af forholdene.

6. Informationsflow i beredskabssituationer

De enkelte virksomheder har i henhold til BEK 1025 [4] en forpligtelse til at informere myndighederne, Energinet.dk, forbrugerne m.fl. om situationen under større naturgasafbrydelser. Energinet.dk har en særlig forpligtelse til løbende at informere myndighederne om situationen i sektoren og til at koordinere sektorens krisehåndtering og dermed til at have et overblik over situationen i sektoren.

Virksomhedernes informationsforpligtelse er nærmere beskrevet i Energistyrelsen notat "Beredskabsarbejdet i naturgassektoren og i energisektoren i øvrigt".

6.1 Indberetningsflow ved landsdækkende hændelser

Energinet.dk vil i forbindelse med indberetning fra naturgassektorens virksomheder ved landsdækkende hændelser iværksætte rapporteringen og samtidig angive, hvornår indberetningerne skal foregå.

6.1.1 Frekvens for indsamling af informationer

Under en længerevarende hændelse i Alert- og Emergency niveau skal sektorens virksomheder opdatere og indberette informationerne til Energinet.dk ca. hver anden time, mens hændelsen udvikler sig. Ved landsdækkende hændelser vil tidspunkterne for indberetning blive meddelt i forbindelse med, at proceduren sættes i værk.

I genetableringsfasen skal der rapporteres mindst én gang i døgnet.

6.1.2 Anvendelse af informationerne

Informationer fra sektoren skal give myndigheder og virksomheder et fælles, opdateret situationsbillede, både under hændelsen og efterfølgende.

Ved større hændelser vil Energinet.dk oplyse om situationen til pressen og offentligheden, bl.a. via www.energinet.dk og pressemeddelelser.

Det vil fremgå:

- hvor mange forbrugere, der er uden naturgas i hele landet og i enkelte landsdele
- hvor lang tid der forventes at gå, inden forsyningen er genetableret
- hvornår informationerne opdateres næste gang
- hvor forbrugerne kan få mere detaljeret information om deres situation
- hvor og hvordan forbrugerne kan kontakte deres lokale naturgasvirksomhed

Overbliksinformation bliver formidlet, mens hændelsen udvikler sig, og indtil det vurderes, at situationen er normaliseret. Med normaliseret forstås ikke, at alle forbrugere igen har gas, men at forsyningssituationen er under kontrol.

6.2 Information til eksterne parter

Alle virksomheder skal i deres beredskabsplaner angive, hvordan de informerer myndigheder (inkl. politi), samarbejdsparter, gasforbrugere, pressen, offentligheden mv. jf. BEK 1025, § 7, stk. 3.

Princippet for ansvarsfordelingen i forbindelse med information til interessenter er, at informationsarbejdet er placeret tættest muligt på driftsforstyrrelsen, og at informationsarbejdet ikke er delt mellem flere virksomheder. Organiseringen af informationsarbejdet er:

- den direkte kontakt til naturgasforbrugerne om konkrete forhold vedrørende de enkelte forbrugere varetages af forbrugerens lokale naturgasvirksomhed
- kontakten til Energistyrelsen og andre centrale beredskabsmyndigheder varetages af Energinet.dk
- i forbindelse med afbrydelser, som skyldes fejl i naturgasvirksomhedernes egne anlæg/net, og som kun rammer forbrugere inden for et selskabsområde, varetages informationsforpligtelsen til lokale politimyndigheder, den lokale presse og offentligheden af den pågældende virksomhed
- i forbindelse med afbrydelser, som skyldes fejl i transmissionssystemet, varetages informationsforpligtelsen til den lokale politikreds af ejeren af det pågældende anlæg. Informationsforpligtelsen til pressen og offentligheden varetages af Energinet.dk
- i forbindelse med hændelser, som rammer flere virksomheder, varetager den enkelte virksomhed informationen til den lokale politikreds og til den lokale presse
- Energinet.dk varetager ansvaret for at formidle det generelle overblik til myndighederne og offentligheden, når en driftsforstyrrelse går på tværs af flere virksomheders områder.

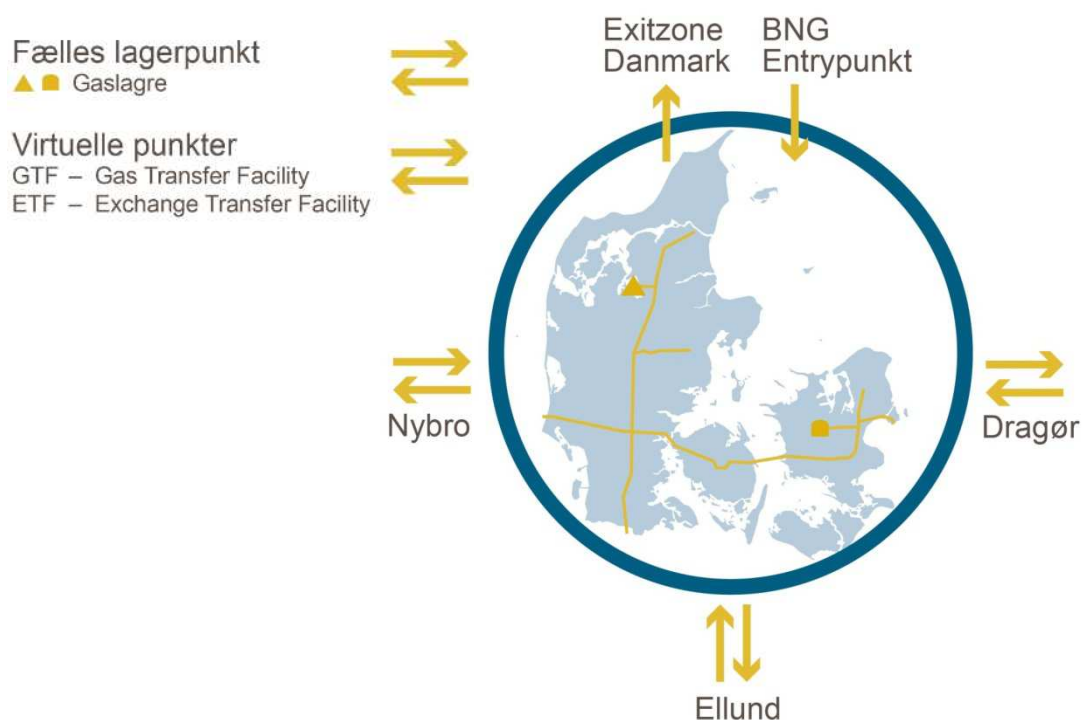
Informationen og pressehåndtering koordineres mellem de berørte virksomheder ved alle større hændelser og i de tilfælde, hvor pressen er involveret.

Energinet.dk's formidling af det generelle overblik til pressen kan foregå via DR og TV2 jf. Varslingsaftalen [5], via Energinet.dk's hjemmeside samt via medier, som henvender sig til Energinet.dk.

7. Den danske markedsmodel og aktørernes roller

7.1 Markedsmodellen

Markedsmodellen for det danske gastransmissionssystem er sammensat som en entry-exit model illustreret i nedenstående figur 7.1.

Figur 7.1. Den danske markedsmodel

Markedsmodellen består af:

- Tre entrypunkter i henholdsvis Nybro, Ellund og Dragør, hvor naturgassen kan komme ind i Danmark. I Dragør er der kun tale om muligt kommercielt flow.
- Ét entrypunkt for bionaturgas (BNG Entry), hvor transportkunderne virtuelt kan tilføre bionaturgas til transmissionssystemet.
- Én exitzone, hvor danske forbrugere bliver forsynet med naturgas af gasleverandørerne via distributionsnettet. I exitzonen er der ligeledes tre store kraftværker (Avedøre II, H. C. Ørstedsværket og Skærbækværket), som er direkte tilsluttet transmissionssystemet.
- Tre exitpunkter i henholdsvis Nybro, Ellund og Dragør, hvor naturgassen kan eksporteres ud af Danmark. I Nybro er der kun tale om muligt kommercielt flow.
- To virtuelle handelspunkter for gas: Gas Transfer Facility (GTF) og Exchange Transfer Facility (ETF), hvor transportkunderne kan handle med gas.
- Ét kommercielt lagerpunkt, som dækker over de to fysiske lagre i hhv. Stenlille og Ll. Torup. Her kan lagerkunderne lægge gas på lager og trække den ud igen. Lagerkapacitet sælges i ét punkt, men det har afgørende betydning for forsyningsikkerheden, hvordan lagermængderne fysisk er fordelt imellem de to lagre.

Det danske gastransmissionssystem afgrænses mod vest af terminalen i Nybro, som modtager gas fra det danske offshore system i Nordsøen. Det danske gassystem er offshore forbundet til det hollandske gassystem med en ledning fra

Tyra platformen til platformen F3, som via Nogat-ledningen er forbundet til det hollandske gastransmissionssystem.

Det danske offshore system er et opstrømsrørledningssystem, som ikke er omfattet af reglerne for transmissionssystemerne på land, men offshore systemet har indvirkning på forsyningssikkerheden for det danske transmissionssystem både hvad angår infrastruktur og gasleverancer, hvorfor offshore systemet indgår som en del af nødplanen.

7.2 Roller på det danske gasmarked

Der henvises til den forebyggende handlingsplan, hvor roller og ansvar for aktørerne på det danske gasmarked er beskrevet.

8. Forsyningssikkerhedsmodellen

Den danske forsyningssikkerhedsmodel indeholder en række konkrete værktøjer/foranstaltninger, som Energinet.dk kan anvende i de tre kriseniveauer. Nogle af værktøjerne kan også anvendes til balancering i normale driftssituationer. Hvilken foranstaltning, der tages i anvendelse, afhænger i høj grad af hvilken situation, som skal håndteres. De konkrete værktøjer/foranstaltninger, som er grundlaget for at Energinet.dk kan varetage forsyningssikkerheden i Danmark, præsenteres i dette afsnit.

8.1 Forsyningssikkerhedsmodellen overordnet

8.1.1 Forsyningssikkerhedsmodellen

Grundlaget for nødplanen for gasmarkedet er beskrevet i den forsyningssikkerhedsmodel, som er udarbejdet af Energinet.dk i samarbejde med Energistyrelsen. Forsyningssikkerhedsmodellen er beskrevet i et særskilt modelpapir [1].

Forsyningssikkerhedsmodellen er godkendt af Energitilsynet i henhold til naturgasforsyningslovens § 36a, hvorefter Energitilsynet skal godkende Energinet.dk's metode for fastsættelse af priser og vilkår.

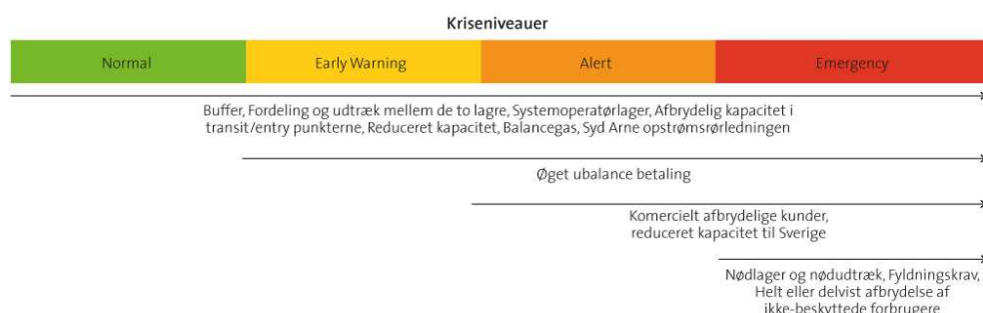
Modelpapiret og konsekvenserne af modellen har været drøftet med den svenske kompetente myndighed (Energimyndigheten) og den svenske systemoperatør (Swedegas), og der er enighed om modellen. Udarbejdelsen af nødplanen er tilsvarende sket i tæt samarbejde med disse organisationer.

Energinet.dk arbejder løbende på at forbedre forsyningssikkerhedsmodellen på basis af indhentede erfaringer, bl.a. i relation til håndtering af de ikke-beskyttede kunder, forhold vedrørende det svenske marked, de ændringer, der følger af udbygningen af infrastrukturen mod Tyskland samt EU-Kommissionens erfaringer med Forordningens implementering. Modellen revideres efter behov og i tæt samarbejde med myndighederne. I løbet af 2017 forventes en revideret version af Forordningen vedtaget, hvilket kan medføre ændringer af forsyningssikkerhedsmodellen.

8.1.2 De tre kriseniveauer og tilknyttede foranstaltninger

Den danske forsyningssikkerhedsmodel består af de i nedenstående figur 8.1 nævnte kriseniveauer med tilhørende foranstaltninger. Kun i det omfang, de

markedsbaserede foranstaltninger i Emergency ikke er tilstrækkelige til at sikre forsyningen, tages ikke-markedsbaserede foranstaltninger i anvendelse.

Figur 8.1. Forsyningsikkerhedsmodellens værktøjer

Kriseniveauerne Early Warning (varsling), Alert (alarmering) og Emergency (nødsituation) er defineret i Forordningens artikel 10, stk. 3:

- a) Tidligt varslingsniveau (Early warning): når der foreligger konkrete, alvorlige og **pålidelige oplysninger om, at der kan indtræffe en hændelse, som formodentlig vil resultere i en betydeligt forringet forsyningssituation** og formodentlig vil føre til, at alarm- eller nødsituationsniveauet vil blive udløst. Det tidlige varslingsniveau kan aktiveres af en tidlig varslingsmekanisme
- b) Alarmniveau (Alert): **når en afbrydelse af forsyningerne eller en usædvanlig høj gasefterspørgsel forekommer, som vil resultere i en betydeligt forringet forsyningssituation**, men markedet er stadig i stand til at håndtere denne afbrydelse eller efterspørgsel uden at bruge ikke-markedsbaserede foranstaltninger
- c) Nødsituationsniveau (Emergency): **i tilfælde af en usædvanlig høj gasefterspørgsel eller en betydelig afbrydelse af forsyningen eller anden betydelig forringelse af forsyningssituationen og i tilfælde af, at alle relevante markedsforanstaltninger er blevet gennemført, men at gasforsyningen er utilstrækkelig til at opfylde den resterende gasefterspørgsel**, således at ikke-markedsbaserede foranstaltninger også skal indføres navnlig med henblik på at sikre forsyninger til beskyttede kunder i henhold til artikel 8.

Der kan være usædvanlig høj gasefterspørgsel eller betydelige forsyningsafbrydelser både i Alert og i Emergency. Forskellen mellem de to kriseniveauer er grundlæggende, om markedet selv er i stand til at håndtere gasefterspørgslen eller forsyningsafbrydelsen. Hvis dette ikke er tilfældet, vil det være nødvendigt at erklære Emergency for derved at få mulighed for at anvende ikke-markedsbaserede redskaber for navnlig at sikre forsyningerne til de beskyttede kunder. Det vil i Emergency i hvert enkelt tilfælde blive vurderet, om det er nødvendigt at afbryde ikke-beskyttede kunder, og i givet fald hvornår.

8.1.3 Værktøjer i forsyningsikkerhedsmodellen

En række værktøjer kan anvendes både i normal drift og i de tre kriseniveauer.

Fra kriseniveauet Early Warning, dvs. også i Alert og i Emergency, vil der være mulighed for at øge betalingen ved ubalancer. Syd Arne værktøjet kan benyttes i alle kriseniveauer, men er betinget af, at der er reduceret kapacitet i Tyra-Nybro ledningen.

Fra kriseniveauet Alert og i en evt. efterfølgende Emergency, vil de kommercielt afbrydelige forbrugere i Danmark og Sverige kunne blive aktiveret.

Efter forsyningssikkerhedsmodellen vil redskaberne i Emergency yderligere være nødlager og nødudtræk samt fyldningskrav i lagrene. Hvis det er nødvendigt, må der i sidste ende ske hel eller delvis (pro rata) afbrydelse af de ikke-beskyttede kunder. Disse værktøjer skal understøtte, at Energinet.dk kan opretholde forsyningen af de beskyttede kunder.

8.1.4 Forventninger til bidraget fra foranstaltningerne og håndtering af ekstraordinære situationer

Energinet.dk vurderer, at man med forsyningssikkerhedsmodellen ved langt de fleste hændelser er i stand til undgå erklæring af Emergency og dermed også eventuel hel eller delvis (pro rata) afbrydelse af ikke-beskyttede kunder. Såfremt Emergency erklæres, vil det ved de fleste hændelser først ske efter en periode med Alert, hvor de markedsbaserede mekanismer forventes i væsentligt omfang at have tilpasset markedet til de aktuelle forsyningsmuligheder. I Emergency vil forsyningen til de ikke-beskyttede kunder blive opretholdt, medmindre det konkret vurderes nødvendigt at afbryde forsyningen til disse med henblik på at sikre forsyningen til beskyttede kunder. Såfremt det er nødvendigt at afbryde de ikke-beskyttede kunder helt eller delvist (pro rata), vil det ske med et varsel på 72 timer.

I kriseniveauet Alert vil det på baggrund af en konkret vurdering være muligt efter aftale med den svenske systemoperatør (Swedegas) at reducere nomineringer/leverancer til det svenske marked for at undgå erklæring af Emergency i Danmark. Såfremt Emergency erklæres i Danmark, vil det kunne indebære afbrydelse af forsyningen til alle svenske ikke-beskyttede kunder efter få timer, jf. også afsnit 8.3. Det vurderes konkret, i hvilket omfang situationen kræver afbrydelse af ikke-beskyttede kunder.

Ved Alert og aktivering af de kommercielt afbrydelige kunder i Danmark og Sverige kan Energinet.dk informere Swedegas om, at det med det aktuelle forsyningsniveau i Dragør ikke er muligt at undgå, at Danmark erklærer Emergency. Energinet.dk oplyser, hvilket niveau nomineringer/leverancer i Dragør, som vurderes at være realiserbare. Efter en vurdering af situationen vurderer Energimyndigheden i Sverige, hvilket kriseniveau, der skal erklæres i Sverige. Såfremt Energimyndigheden erklærer Emergency (kriseniveau kris), kan Swedegas anmode Energinet.dk om at begrænse tilførslen til Sverige til et holdbart niveau, hvorefter Energinet.dk reducerer nomineringer/leverancer i Dragør.

Dette sker for at undgå erklæring af Emergency i Danmark. Skulle dette ikke være tilstrækkeligt, vil det kunne blive nødvendigt at erklære Emergency i Danmark efter en konkret vurdering af forsyningssituationen.

Hvis afbrydelse af de ikke-beskyttede kunder varsles afbrudt samtidig med erklæring af Emergency, og det efterfølgende viser sig, at situationen meget hurtigt stabiliserer sig, og der mod forventning er mulighed for, at transmissionssystemet kan håndtere forsyning af mere end de ikke-beskyttede kunder, forventes det, at situationen vil skulle håndteres ved brug af ekstraordinære tiltag, der dog ligger indenfor rammerne af forsyningssikkerhedsmodellen. I den konkrete situation vil Energinet.dk meddele, hvilke mængder der vurderes nødvendige for at dække det beskyttede markeds behov og samtidig meddele, hvor stort et marked det vurderes, at der yderligere kan forsynes. Mængderne vil blive stillet til rådighed for de ikke-beskyttede kunder i Danmark, Sverige og Tyskland på ikke-diskriminerende vilkår.

8.2 Nærmere om de konkrete værktøjer i forsyningssikkerhedsmodellen

I de efterfølgende afsnit beskrives nærmere om principperne for anvendelsen af de forskellige værktøjer i modellen, jf. figur 8.1, samt håndtering af afbrydelsen af de ikke-beskyttede kunder og transit.

8.2.1 Buffer

I driftssamarbejdsaftalerne med de tilstødende systemer (Ellund, Dragør, Nybro, Stenlille -og Ll. Torup gaslager) er fastlagt nogle buffergrænser og principper, dvs. grænser for, hvor store afvigelser der kan tillades mellem fysiske leverancer og kommercielle bestillinger, samt under hvilke omstændigheder bufferen kan anvendes.

Forskellen mellem de fysiske og kommercielle leverancer opgøres på timebasis og bufferens størrelse vurderes på døgnbasis.

Parterne vurderer løbende størrelsen af bufferkontoen på baggrund af driftserfaringer med henblik på en eventuel justering af bufferkontoens maksimum. Såfremt begge parter er enige, kan buffergrænsen overskrides.

8.2.2 Fordelingen af udtræk og injektion mellem gaslagrene

De samlede lagerbestillinger kan i et vist omfang fordeles på de gaslagre i hhv. den nordlige og den østlige del af transmissionssystemet.

De to gaslagres forskellige fysiske karakteristika og deres forskellige geografiske placering kan i en given situation medvirke til øst-vest stabiliseringen af transmissionsnettet.

En situation med lavt tryk i Østdanmark kan derfor understøttes ved at substituere udtræk fra Lille Torup med udtræk fra Stenlille.

8.2.3 Systemoperatørlager

Energinet.dk har behov for lagervolumen-, injektions- og udtrækskapacitet til at håndtere den fysiske balance i transmissionssystemet. Lager benyttes til at håndtere forskellen mellem de fysiske og kommercielle leverancer/aftag samt optimering af trykforhold i systemet, eksempelvis til trykøgning i Østdanmark. Energinet.dk køber til dette formål "systemoperatørlager" hos lagerselskabet.

8.2.4 Afbrydelig kapacitet i exit- og entry-punkterne.

Afbrydelig kapacitet tilbydes kun i tilfælde af mangel på uafbrydelig kapacitet i transmissionssystemet.

Afbrydelig kapacitet er i henhold til Rules for Gas Transport en kapacitet, som kan afbrydes helt eller delvist, hvis Energinet.dk mangler kapacitet.

8.2.5 Reduceret kapacitet

Energinet.dk's mulighed for at erklære reduceret kapacitet (reduced capacity) følger af Rules for Gas Transport og er beskrevet på følgende måde:

"If physical or operational matters result in temporarily reduced capacity in all or parts of the Transmission System, Energinet.dk may issue a reduced capacity notice to the Shippers.

If a reduced capacity notice is issued, Energinet.dk is entitled to order Shippers to reduce on pro rata basis or interrupt deliveries and offtake in the Danish Gas System for as long as capacity is reduced in all or parts of the Transmission System. Via the Gas Suppliers the Shipper shall ensure that the Consumers relevant to the Shipper comply with the order.

Energinet.dk shall distribute the part of the capacity available among the affected Shippers and other parties along the following lines:

- a) *Consumers with Hyper3-interruptibility must be reduced before Non-protected Consumption Sites and Protected Consumption Sites (in the order mentioned)*
- b) *The consequences for the Consumers must be minimised, including by not interrupting deliveries to Consumers sensitive to irregularities in their supply of Natural Gas."*

Som udgangspunkt vil der blive erklæret Emergency for det samlede transmissionssystem. Reduceret kapacitet kan dog eksempelvis typisk tænkes anvendt, hvis det på en delstrækning i transmissionssystemet er nødvendigt midlertidigt at nedsætte driftstrykket på grund af en pågravningsskade, som kun påvirker forsyningen i dele af det danske transmissionssystem, dvs. kun dele af exitzonen.

Som nævnt ovenfor kan reduceret kapacitet også tænkes anvendt i forhold til det svenske marked. Der kan således opstå situationer, hvor Energinet.dk er i stand til at opretholde forsyningen til mere end det beskyttede marked i Sverige, men hvor det ikke er muligt at opretholde forsyningen til hele det ikke-beskyttede svenske marked. Ved anvendelse af reduceret kapacitet kan det således undgås at erklære Emergency i det samlede danske system, med de i afsnit 7.4 beskrevne konsekvenser.

8.2.6 Balancegas

Transportkunden er indenfor gasdøgnet forpligtet til at levere til transmissionssystemet en mængde, som svarer til den mængde, som transportkunden i

samme gasdøgn aftager. Hvis den samlede døgnleverance afviger fra det samlede aftag betegnes den resulterende positive eller negative naturgasmængde som balancegas, og denne mængde afregnes med Energinet.dk.

Prisen til afregning af ubalancer afhænger ikke kun af den enkelte transportkundes ubalance i gasdøgnet, men også af det samlede markeds ubalance i løbet af og ved udgangen af gasdøgnet. Afregning af ubalancer baseret på Energinet.dk's handler tillagt/fratrullet en tilpasning, sikrer incitament for markedet til selv at holde balancen. På den måde er markedet med til at hjælpe Energinet.dk med at styre balancen.

8.2.7 Øget ubalancebetaling

Øget ubalancebetaling i de tre kriseniveauer kan være nødvendig, fordi balance i en presset forsyningsituation ofte vil være af afgørende betydning for, om krisen eskaleres. I de tre kriseniveauer kan Energinet.dk øge prisen for at være i ubalance fra 0,5 % op til 100 % af den neutrale gaspris. Procenten kan øges i hver retning (køb og salg af balancegas), eller isoleret i en retning (enten køb eller salg), afhængigt af den konkrete situation.

8.2.8 Kommercielt afbrydelige forbrugere

Det kommercielle afbrydelighedsværkøj kan anvendes som et systembalance-redskab i Alert.

Kommerciel afbrydelighed (Hyper 3) anvendes i tilfælde af et forsyningsafbrud for at sikre tilstrækkelig kapacitet i transmissionssystemet. Et forsyningsafbrud vil indebære, at trykket falder i transmissionssystemet. Hvis forbruget ikke reduceres, vil trykket kunne falde til et så lavt niveau, at det hydraulisk ikke er muligt at levere gas til forbrugerne. Derfor er det nødvendigt at aktivere kommercielt afbrydelige forbrugere (i Danmark og Sverige), som skal afbryde deres forsyninger inden for 3 timer og opretholde denne afbrydelse i 69 timer.

Hvis en forsyningsafbrydelse indtræder, er det Energinet.dk's vurdering, at det i mange tilfælde vil kunne undgås at erklære Emergency, hvis gasforbruget reduceres inden for få timer.

8.2.9 Nødlager og nødudtræk

Energinet.dk har behov for volumen- og udtrækskapacitet i gaslagrene til at håndtere Emergency situationer, og reserverer derfor den nødvendige kapacitet i lagrene.

8.2.10 Fyldningskrav

Da lagrene er en del af Energinet.dk's forsynings sikkerhedskoncept, har Energinet.dk mulighed for at inkludere naturgasmængder dækket af fyldningskrav.

Energinet.dk betaler lagerkunder for i givne perioder (november – marts) at have gas i lagrene, som Energinet.dk i tilfælde af Emergency har rådighed over. Fyldningskravene er en måde at udnytte synergien mellem lager til normalforsyning og forsynings sikkerhed. Normalt vil lagerkunderne i perioden have gas i

lagrene, og kun sidst på lagersæsonen (marts) vil fyldningskravene være en reel begrænsning i lageranvendelsen.

8.2.11 Syd-Arne sørøret

Energinet.dk har indgået en aftale, der både i normal drift og i de tre kriseniveauer muliggør leverancer fra Tyra-feltet via Tyra-Harald-ledningen og gennem Syd Arne-Nybro opstrømsrørledningen til forsyning af det danske marked, såfremt der er reduceret kapacitet i Tyra-Nybro opstrømsrørledningen. Normalt transporteres gassen via Tyra-Harald-ledningen fra Harald-feltet til Tyra-plattformen, hvor den behandles, inden den sendes til land via Tyra-ledningen. I en situation, hvor kapaciteten er knap i Tyra-Nybro ledningen, så vil gassen fra Tyra-feltet kunne transporteres den modsatte vej i Tyra-Harald-ledningen og transporteres via Syd Arne-ledningen til land sammen med gasmængder fra Syd Arne-feltet.

8.2.12 Forsyning af de ikke-beskyttede kunder

I Emergency vil forsyningen til de ikke-beskyttede kunder blive opretholdt, med mindre det konkret vurderes nødvendigt at afbryde forsyning til disse med henblik på at sikre forsyningen til de beskyttede kunder. Såfremt det er nødvendigt at afbryde de ikke-beskyttede kunder, vil det ske med et varsel på 72 timer.

Følgende procedurer følges i forhold til de ikke-beskyttede kunder:

1. Energinet.dk udpeger årligt de ikke-beskyttede kunder på baggrund af måledata fra distributions- og bygasselskaberne, baseret på en kubikmetergrænse fastlagt af Energistyrelsen
2. Distributionselskaberne og bygasselskaberne stiller et fysisk beredskab til rådighed, som kan tages i anvendelse i tilfælde af, at de ikke-beskyttede kunder ikke afbryder forsyningen på Energinet.dk's foranledning.

Det vil være muligt kun at afbryde de ikke-beskyttede kunder delvist ved anvendelse af en pro-rata model, dvs. at eksempelvis 30 % af de ikke-beskyttede danske og svenske kunders forbrug afbrydes, hvis det i den konkrete situation vurderes tilstrækkeligt.

Ud fra den konkrete forsyningsmæssige situation vurderer Energinet.dk, hvor store mængder naturgas der er behov for at afbryde af hensyn til opretholdelsen af forsyningen til de beskyttede kunder. Ikke-beskyttede kunders gasforbrug beskæres med den af Energinet.dk udmeldte procentandel på baggrund af virksomhedens historiske forbrug. Såfremt en ikke-beskyttet kunde overskrider det meddelte maksimale forbrug, kan Energinet.dk foranledige, at gasforsyning til den pågældende afbrydes.

8.3 Transit

I henhold til Forordningens artikel 10, stk. 4 (national krise) og 11, stk. 5 (EU og regional krise) må Danmark ikke træffe foranstaltninger, der uberettiget indskrænker gasstrømmen på det indre marked, navnlig til de berørte markeder, eller som kan bringe en anden medlemsstats gasforsyningssituation i alvorlig fare, med mindre klare forsyningsmæssige grunde taler for det.

Endvidere skal den grænseoverskridende infrastrukturadgang bevares i det omfang, det teknisk og sikkerhedsmæssigt er muligt.

Energinet.dk vurderer i den konkrete situation nødvendigheden af begrænsning af gasstrømme til markedet og grænseoverskridende infrastrukturadgang, således at gasforsyningen kan opretholdes.

Der vil ikke ske begrænsninger af gasstrømmene til markedet eller den grænseoverskridende infrastruktur ved en erklæret EU-nødsituation (Emergency på EU-niveau). Ved en national erklæret nødsituation/Emergency vil der kunne ske begrænsninger i gasstrømme til markedet og grænseoverskridende infrastruktur for at sikre forsyningen af de beskyttede kunder.

8.3.1 Leverancer til Sverige

Sverige kan kun aftage gas fra Danmark. De to transmissionssystemer er derfor på mange måder indbyrdes fysisk afhængige.

Det vil som hidtil fortsat indgå i de danske nødplaner og -procedurer, at forsyningerne af gas til Sveriges ikke-beskyttede kunder fuldstændigt kan afbrydes med 2-4 timers varsel i Emergency, som kræver hurtig reaktion, eksempelvis udfald af Stenlille gaslager på en kold vinterdag. Dette sker med henblik på at sikre trykket i det danske transmissionssystem for dermed at opretholde forsyningen til de danske beskyttede kunder.

Sverige har ikke selv et markedsbaseret værktøj, som i tilstrækkelig grad kan bidrage til at stabilisere transmissionssystemet i Danmark/Sverige i Alert. Det er dog blevet muligt for svenske gasforbrugere at deltage i Energinet.dk's koncept omkring kommerciel afbrydelighed. Det betyder, at svenske gasforbrugere ved deltagelse i konceptet kan bidrage til at stabilisere transmissionssystemet i Danmark/Sverige i Alert. Forsyningssikkerheden i det dansk-svenske marked afhænger af Energinet.dk's anvendelse af systembalanceredskaberne i det danske transmissionssystem. Fortsat forsyning til de svenske ikke-beskyttede kunder kan være udslagsgivende for om det er muligt at sikre forsyningen til de beskyttede kunder både i Danmark og Sverige. Det kan derfor være nødvendigt at erklære Emergency og dermed afbryde ikke-beskyttede kunder helt eller delvist (pro rata).

I fælles forståelse med den svenske TSO og den svenske kompetente myndighed, Energimyndigheten, vil det i kriseniveauet Alert i Danmark være muligt at foretage en tilpasning af nomineringerne/leverancerne i Dragør til de aktuelle forsyningsmuligheder gennem det danske system for at undgå erklæring af Emergency i Danmark, som ellers ville indebære afbrydelse af forsyningen til alle de svenske ikke-beskyttede kunder efter få timer. Information om nødvendigheden af reducerede nomineringer/leverancer i Dragør vil medføre, at man fra svensk side vil skulle vurdere forsyningssituationen, og hvorvidt en ændring af kriseniveau er nødvendig.

Energinet.dk har en klar målsætning om i videst muligt omfang at undgå at erklære Emergency, hvilket bl.a. sker ved at aktivere de kommercielt afbrydelige forbrugere (i Danmark og Sverige) allerede ved Alert og tilpasse nominering-

gerne/leverancerne til det svenske marked i det omfang, det vurderes nødvendigt i den konkrete situation. Hvis det alligevel bliver nødvendigt at erklære Emergency, vurderes det som altovervejende sandsynligt, at transmissionssystemet er så presset, at der ikke er overskydende kapacitet (dvs. et tilstrækkeligt højt tryk) til at forsyne de ikke-beskyttede kunder i Sverige, uanset om der måtte være overskydende gasmængder i lagrene eller muligheder for gas fra Tyskland.

Hvis der mod forventning alligevel måtte være tilstrækkelig kapacitet i det danske transmissionssystem, vil Energinet.dk sørge for transporten af gas til Sverige via Mængderne vil, jf. prorata tildeling, blive stillet til rådighed for de ikke-beskyttede kunder i Sverige. Se også afsnit 8.1.4.

8.4 National gasforsyningskrise

For alle hændelser gælder, at Energinet.dk, hvor det er relevant, informerer Energistyrelsen hurtigst mulig om trufne beslutninger. Væsentlige forsyningsmæssige beslutninger i Emergency træffes på basis af en tæt dialog mellem Energistyrelsen og Energinet.dk.

Beslutning om hel eller delvis (pro rata) afbrydelse af ikke-beskyttede eller beskyttede gaskunder og omfanget af en sådan afbrydelse træffes af Energinet.dk jf. afsnit 5.2 i Energistyrelsens hoveddokument.

8.4.1 Foranstaltninger ved betydelig afbrydelse af forsyningen

I den danske forsyningsikkerhedsmodel anvendes en dimensionerende hændelse, som optræder ved forsyningssvigt af den største forsyningskilde i februar eller marts. Energinet.dk dimensionerer bl.a. nødlager efter denne hændelse under forudsætning om erklæring af Emergency samt et udgangspunkt om forsyning af ikke-beskyttede kunder i 3 døgn. I Emergency vil forsyningen til de ikke-beskyttede kunder blive opretholdt, medmindre det konkret vurderes nødvendigt at afbryde forsyningen til disse helt eller delvist (pro rata) med henblik på at sikre forsyningen til de beskyttede kunder.

Alle værktøjerne illustreret i figur 8.1 og nærmere beskrevet efterfølgende kan anvendes både i normal drift og i de tre kriseniveauer. Disse værktøjer skal understøtte, at Energinet.dk kan opretholde forsyningen af de beskyttede kunder.

8.4.2 Foranstaltninger ved usædvanlig gasefterspørgsel

Der kan også tænkes at optræde eksempelvis ekstremt lave temperaturer eller andre situationer, som giver uforudset høje leverancer til både det danske, svenske og tyske marked, således at den fysiske balance i dele af nettet ikke kan opretholdes. Det danske gasnet vurderes dog i 2017/18 at være meget robust overfor denne type situationer. I situationer med meget høj gasefterspørgsel på gasmarkedet antages det, at markedsmekanismerne regulerer efterspørgslen gennem gasprisen, hvorfor det vurderes, at der ikke er behov for at fastlægge yderligere foranstaltninger til håndtering af disse situationer.

8.5 EU eller regional krise

Beslutning om hel eller delvis afbrydelse af ikke-beskyttede eller beskyttede gaskunder og omfanget af en sådan afbrydelse træffes af Energinet.dk, jf. afsnit 5.2 i Energistyrelsens hoveddokument.

8.5.1 Foranstaltninger ved betydelig afbrydelse af forsyningen og usædvanlig stor gasefterspørgsel

Forordningens artikel 11 omhandler "Reaktion på nødsituationer på EU-niveau og regionalt niveau". Om sådanne hændelser står der bl.a.: "1. Kommissionen kan, efter anmodning fra en kompetent myndighed, der har erklæret en nødsituation og efter at have foretaget verifikationen i henhold til artikel 10, stk. 8, erklære en nødsituation på EU-niveau eller på regionalt niveau for et specifikt berørt geografisk område." og videre: "I tilfælde af en nødsituation på EU-niveau eller regionalt niveau, som omhandlet i stk. 1, koordinerer Kommissionen de kompetente myndigheders foranstaltninger under fuld hensyntagen til de relevante oplysninger og resultater fra høringen af gaskoordinationsgruppen.

Kommissionen skal især:

- a) sikre, at der udveksles oplysninger*
- b) sikre, at handlingerne på medlemsstatsniveau og regionalt niveau er afstemt og virkningsfulde i forhold til EU-niveaue*
- c) koordinere handlingerne over for tredjelande."*

Det følger af Forordningen omkring de foranstaltninger, som iværksættes på EU niveau, at "*handlingerne på medlemsstatsniveau og regionalt niveau er afstemt og virkningsfulde i forhold til EU-niveaue*".

Ved en erklæret nødsituation på EU- eller regionalt niveau vil forpligtelsen til at sikre forsyning til de ikke-beskyttede kunder blive reduceret fra 60 til 30 dage.

Hvis der på grund af en betydelig afbrydelse af gasforsyningerne til EU fra tredjelande opstår en situation med en usædvanlig høj gasefterspørgsel eller anden betydelig forringelse af gasforsyningsituationen, og at relevante markedsforanstaltninger er gennemført, men gasforsyningen fortsat er utilstrækkelig med risiko for, at beskyttede kunder ikke kan forsynes, vil det blive nødvendigt at erklære Emergency og helt eller delvist at afbryde ikke-beskyttede kunder.

Beslutning om kriseniveau og afbrydelse af ikke-beskyttede kunder træffes af Energinet.dk.

9. Tekniske begrænsninger

9.1 Afbrydelighed i normalsituationer

9.1.1 Afbrydelighed i normalsituationer generelt

Afbrydelighed i normalsituationer anvendes kun i punkter, hvor der er fysiske begrænsninger. I 2017/2018 vil der være en række fysiske begrænsninger.

For exitzonen er kun angivet en maksimal teknisk kapacitet på ca. 1.075.000 m³/h svarende til over 25 mio. m³/døgn. Der forventes ikke afsætning til Exit-

zonen, som er større end dette selv ved 20 års hændelsen, som er afsætningen ved en døgn gennemsnitstemperatur på -13°C . Denne mængde vil uden problemer kunne leveres til distributionssystemet, idet M/R stationerne har den nødvendige kapacitet til at levere de ønskede mængder ned til et tilgangstryk på 44 barg. Der vurderes således ikke at være fysiske begrænsninger i exitzonen.

Det svenske system kan ikke modtage selv den definerede uafbrydelige kapacitet i Dragør på $300.000\text{ m}^3/\text{h}$ ved 44 barg, idet dette tryk forventeligt ikke er tilstrækkeligt til, at alle svenske kunder kan modtage gassen. Energinet.dk vil derfor søge at opretholde et tryk, som er væsentlig højere end 44 barg. Dette betyder samtidig, at M/R stationerne har et højere tilgangstryk og i realiteten vil den danske exitzones kapacitet være ubegrænset.

Kapaciteten i exit Ellund er fastlagt til ca. $700.000\text{ m}^3/\text{h}$. Så store mængder kan dog ikke modtages i det tyske system.

I entrypunktet Ellund er den uafbrydelige kapacitet øget fra $310.000\text{ m}^3/\text{h}$ til $450.000\text{ m}^3/\text{h}$ per 1. januar 2016, idet udbygningen i Tyskland er færdiggjort.

9.1.2 Specifik problemstilling med leverancer

I forhold til det svenske marked kan der opstå situationer, hvor svenske forbrugere ikke kan forsynes, idet visse kunder kræver relativt højt tryk.

I henhold til Driftssamarbejdsaftalen med den svenske ejer af transmissionsnettet (Swedegas) skal Energinet.dk i normalsituationer opretholde et indgangstryk i Dragør på minimum 44 barg, uden at Energinet.dk dog er juridisk forpligtet hertil.

Såfremt der er ekstraordinære kapacitetsbegrænsninger på den svenske side af Dragør Border, foretager Energinet.dk de nødvendige reduktioner i forbindelse med matchingprocessen. Swedegas er ansvarlig for information til de balanceansvarlige om årsag til reduktionen.

Når bufferen på Dragør stiger, er det tegn på, at Energinet.dk ikke kan levere de bestilte mængder til Sverige. Energinet.dk skal derfor reducere nomineringer svarende til, hvad der fysisk leveres med fradrag af bufferafvikling, og Swedegas skal orientere det svenske marked om at årsagen til reduktionen er en flaskehals i det svenske net.

Såfremt Energinet.dk ikke kan håndtere øgning af bufferen indenfor de aftalte grænser vil Energinet.dk anmode Swedegas om, at bufferen holdes indenfor de fastsatte grænser. Dette kan medføre øget kriseniveau i Sverige.

9.2 Svigt af leverancer og forsyning i "Alert"

9.2.1 Generelt om leverancer i Alert

Energinet.dk vil erklære Alert, når en afbrydelse af forsyningerne eller en usædvanlig høj gasefterspørgsel forekommer, og som vil resultere i en betydeligt forringet forsyningssituation, men hvor markedet stadig er i stand til at håndtere denne afbrydelse eller efterspørgsel uden at bruge ikke-markedsbaserede foranstaltninger.

Energinet.dk har i denne situation to yderligere markedsbaserede værktøjer til håndtering af situationen:

- Øget ubalancebetaling
- Kommercielt afbrydelige forbrugere i Danmark og Sverige

Der kan være forsyningsafbrydelser både i Alert og i Emergency. Forskellen mellem de to kriseniveauer er grundlæggende set, om markedet selv er i stand til at håndtere forsyningsafbrydelsen. Hvis dette ikke er tilfældet, vil det være nødvendigt at erklære Emergency.

9.2.2 Leverancer til Sverige i Alert

I kriseniveauet Alert i Danmark vil det være muligt at foretage en tilpasning af nomineringerne/leverancerne i Dragør til de aktuelle forsyningsmuligheder gennem det danske system for at undgå erklæring af Emergency i Danmark (se afsnit 8.1.4).

9.3 Svigt af leverancer og forsyning i Emergency

Energinet.dk vil erklære Emergency i tilfælde af en usædvanlig høj gasefterspørgsel eller en betydelig afbrydelse af forsyningen eller anden betydelig forringelse af forsyningsituationen og i tilfælde af, at alle relevante markedsforanstaltninger er blevet gennemført, men at gasforsyningen er utilstrækkelig til at opfylde den resterende gasefterspørgsel, således at ikke-markedsbaserede foranstaltninger også skal indføres navnlig med henblik på at sikre forsyninger til beskyttede kunder.

9.4 Detaljerede procedurer og foranstaltninger, som skal følges for hvert kriseniveau

Energinet.dk har udarbejdet en detaljeret procedure for, hvorledes kontrolcentret og de øvrige dele af Energinet.dk skal håndtere de enkelte kriseniveauer, herunder hvordan det nationale krisehåndteringssystem informeres, jf. afsnit 6 ovenfor. Proceduren beskrives i Energinet.dk's beredskabsmanualer⁶, der er fortrolige og derfor ikke offentligt tilgængelige.

10. Referencer

1.	Security of gas supply. A new model effective from October 2012.
2.	Forebyggende handlingsplan 2017/2018
3.	Risikovurdering af det danske naturgassystem, august 2016
4.	Bekendtgørelse nr. 1025 af 21. august 2007 om beredskab for naturgassektoren. Gældende lov.
5.	Varslingsaftalen af 30. juni 2005 indgået mellem Rigspolitiet, Beredskabsstyrelsen, DR's, TV2/DANMARK A/S' og de regionale TV2-virksomheder med hjemmel i Bekendtgørelse nr. 164 af 16. marts 2005 om DR's, TV2/DANMARK A/S' og de regionale TV2-virksomheders forpligtelse til at udsende meddelelser af beredskabsmæssig betydning (beredskabsmeddelelser)
6	Beredskabsplan Gasdivisionen, dokument 29-000-GH-5017 November 2012, Rev. 8 Nødforsyningsmanual, dokument 29-000-GH-5120 Oktober 2014, Rev. 2